

NEDERLANDSE
EDITIE

CHANEL

CATWALK

De complete
collecties

Meer dan
1450 foto's

KOSM • S

CHANEL

CATWALK

DE COMPLETE COLLECTIES

Inleiding door Patrick Mauriès
Geactualiseerde en uitgebreide uitgave
Met ruim 1450 illustraties

KOSM • S

INHOUD

- 12 INLEIDING:
'MODE VERVAAGT, STIJL BLIJFT EEUWIG'
DOOR PATRICK MAURIËS

KARL LAGERFELD

- 22 KARL LAGERFELD: EEN KORTE BIOGRAFIE
DOOR PATRICK MAURIËS

1983

- 26 LENTE/ZOMER 1983 HAUTE COUTURE
'IEDEREEN HEEFT HET OVER CHANEL'
- 28 HERFST/WINTER 1983-1984 HAUTE COUTURE
'ALLES DRAAIT OM LUXE'

1984

- 30 LENTE/ZOMER 1984 PRÊT-À-PORTER
'EEN SNELLER TEMPO'
- 32 LENTE/ZOMER 1984 HAUTE COUTURE
CAMELIA'S & CHINEES PORSELEIN
- 34 HERFST/WINTER 1984-1985 PRÊT-À-PORTER
SPORTIEVE ALLURE
- 38 HERFST/WINTER 1984-1985 HAUTE COUTURE
'HET LICHAAM VAN DE JAREN TACHTIG'

1985

- 40 LENTE/ZOMER 1985 PRÊT-À-PORTER
HET 'HORIZONTALE' JASJE
- 42 LENTE/ZOMER 1985 HAUTE COUTURE
ODE AAN WATTEAU
- 48 HERFST/WINTER 1985-1986 PRÊT-À-PORTER
OVERDAG VOOR 'S AVONDS
- 50 HERFST/WINTER 1985-1986 HAUTE COUTURE
INGESNOERDE TAILLES

1986

- 52 LENTE/ZOMER 1986 PRÊT-À-PORTER
BEIGE & GOUD
- 54 LENTE/ZOMER 1986 HAUTE COUTURE
MARINEBLAUW & WIT
- 58 HERFST/WINTER 1986-1987 PRÊT-À-PORTER
DE LINTJESJURK
- 60 HERFST/WINTER 1986-1987 HAUTE COUTURE
HET JASJE ZONDER KNOPEN

1987

- 64 LENTE/ZOMER 1987 PRÊT-À-PORTER
DE NIEUWE CHANEL N°5
- 68 LENTE/ZOMER 1987 HAUTE COUTURE
'PARABOOLROKKEN'
- 72 HERFST/WINTER 1987-1988 PRÊT-À-PORTER
KASJMIER & VINYL
- 74 HERFST/WINTER 1987-1988 HAUTE COUTURE
THEATRALE COUTURE

1988

- 76 LENTE/ZOMER 1988 PRÊT-À-PORTER
WOLKEN & CAMELIA'S
- 80 LENTE/ZOMER 1988 HAUTE COUTURE
BREEDGERANDE HOEDEN & TULPROKKEN
- 84 HERFST/WINTER 1988-1989 PRÊT-À-PORTER
TWEED & SCHOTSE RUITEN
- 86 HERFST/WINTER 1988-1989 HAUTE COUTURE
SHAKESPEAREAANSE CHANEL

1989

- 90 LENTE/ZOMER 1989 PRÊT-À-PORTER
COCO IN BIARRITZ
- 94 LENTE/ZOMER 1989 HAUTE COUTURE
HOMMAGE AAN NANCY CUNARD
- 98 HERFST/WINTER 1989-1990 PRÊT-À-PORTER
MINITUNIEKJES & LUXE PANTY'S
- 102 HERFST/WINTER 1989-1990 HAUTE
COUTURE
DE ONBEKENDE COLLECTIE

1990

- 106 LENTE/ZOMER 1990 PRÊT-À-PORTER
GOUDEN KOORDEN
- 110 LENTE/ZOMER 1990 HAUTE COUTURE
DE BLAZER-JURK
- 114 HERFST/WINTER 1990-1991 PRÊT-À-PORTER
NIEUWE VISIE OP DE CHANEL-TAS
- 118 HERFST/WINTER 1990-1991 HAUTE COUTURE
MANTELPAK & LAARZEN

1991

- 122 LENTE/ZOMER 1991 PRÊT-À-PORTER
'CITY SURFER'
- 126 LENTE/ZOMER 1991 HAUTE COUTURE
PARELS, ZIJDE & VIDEOCAMERA'S
- 130 HERFST/WINTER 1991-1992 PRÊT-À-PORTER
'NOUVEAU RAPPER'
- 136 HERFST/WINTER 1991-1992 HAUTE COUTURE
EXTRAVAGANTIE IN TULE

1992

- 142 LENTE/ZOMER 1992 PRÊT-À-PORTER
'BEZOEK AAN HET SPROOKJESBOS'
- 148 LENTE/ZOMER 1992 HAUTE COUTURE
'DE VERNIELDE ROK'
- 154 HERFST/WINTER 1992-1993 PRÊT-À-PORTER
DE LEER-LOOK
- 158 HERFST/WINTER 1992-1993 HAUTE COUTURE
JAREN DERTIG VERTAALD NAAR JAREN
ZEVENTIG

1993

- 162 LENTE/ZOMER 1993 PRÊT-À-PORTER
HAUTE-COUTUREONDERGOED
- 166 LENTE/ZOMER 1993 HAUTE COUTURE
TAILLEUR VERSUS *FLOU*
- 170 HERFST/WINTER 1993-1994 PRÊT-À-PORTER
WITTE BLOUSES & LAARZEN
- 176 HERFST/WINTER 1993-1994 HAUTE COUTURE
'SUPERKORT'

1994

- 180 LENTE/ZOMER 1994 PRÊT-À-PORTER
'HET NIEUWE KORSET'
- 184 LENTE/ZOMER 1994 HAUTE COUTURE
KOOIHOEDEN & TOURNURES
- 188 HERFST/WINTER 1994-1995 PRÊT-À-PORTER
BONT & BIOSCOOP
- 192 HERFST/WINTER 1994-1995 HAUTE COUTURE
DE BUSTIER CENTRAAL

1995

- 196 LENTE/ZOMER 1995 PRÊT-À-PORTER
MICROPAKJES
- 202 LENTE/ZOMER 1995 HAUTE COUTURE
EERBETOON AAN SUZY PARKER
- 206 HERFST/WINTER 1995-1996 PRÊT-À-PORTER
ANDROGYNIE
- 210 HERFST/WINTER 1995-1996 HAUTE COUTURE
CARDIGAN-JURKEN

1996

- 214 LENTE/ZOMER 1996 PRÊT-À-PORTER
'KARL GAAT WINKELN'
- 218 LENTE/ZOMER 1996 HAUTE COUTURE
KANT & *FONTANGES*
- 222 HERFST/WINTER 1996-1997 PRÊT-À-PORTER
HET GOUDEN LEGER
- 226 HERFST/WINTER 1996-1997 HAUTE COUTURE
COROMANDEL-BORDUURSELS

1997

- 230 LENTE/ZOMER 1997 PRÊT-À-PORTER
HIPPISCHE STIJL
- 234 LENTE/ZOMER 1997 HAUTE COUTURE
'HYSTERISCHE ELEGANTIE'
- 236 HERFST/WINTER 1997-1998 PRÊT-À-PORTER
'WAAROM EEN BRUG?'
- 240 HERFST/WINTER 1997-1998 HAUTE COUTURE
NOORDSE SPROOKJES

1998

- 244 LENTE/ZOMER 1998 PRÊT-À-PORTER
ZESTIG JAAR COCO
- 248 LENTE/ZOMER 1998 HAUTE COUTURE
FLAPPERS & CONCIËRGES
- 250 HERFST/WINTER 1998-1999 PRÊT-À-PORTER
HET DEAUVILLE VAN COCO
- 254 HERFST/WINTER 1998-1999 HAUTE COUTURE
JAPANESE INVLOEDEN

1999

- 258 LENTE/ZOMER 1999 PRÊT-À-PORTER
SPORTIEVE COMBINATIES
- 260 LENTE/ZOMER 1999 HAUTE COUTURE
ZACHTE BELIJNING
- 264 HERFST/WINTER 1999-2000 PRÊT-À-PORTER
OP NAAR DE EENENTWINTIGSTE EEUW
- 266 HERFST/WINTER 1999-2000 HAUTE
COUTURE
MEETKUNDIGE COUTURE

2000

- 270 LENTE/ZOMER 2000 PRÊT-À-PORTER
DOORGESTIKTE STIJL
- 272 LENTE/ZOMER 2000 HAUTE COUTURE
KLEURRIJKE COUTURE
- 276 HERFST/WINTER 2000-2001 PRÊT-À-PORTER
WINTERS WIT
- 278 2000-2001 CRUISE
CHEZ RÉGINE
- 280 HERFST/WINTER 2000-2001 HAUTE
COUTURE
TWEED IN NEONKLEUREN

2001

- 284 LENTE/ZOMER 2001 PRÊT-À-PORTER
DE CIRKEL IS ROND
- 288 LENTE/ZOMER 2001 HAUTE COUTURE
PARELS & SLUIERS
- 292 HERFST/WINTER 2001-2002 PRÊT-À-PORTER
'COCO POP'
- 294 2001-2002 CRUISE
BALLERINA
- 296 HERFST/WINTER 2001-2002 HAUTE
COUTURE
COUTUREPANTALONS

2002

- 300 LENTE/ZOMER 2002 PRÊT-À-PORTER
SNELHEID & ROMANTIEK
- 304 LENTE/ZOMER 2002 HAUTE COUTURE
EEN BOEKET CAMELIA'S
- 306 HERFST/WINTER 2002-2003 PRÊT-À-PORTER
ROCKCHICKS
- 308 2002-2003 CRUISE
CAFÉ MARLY
- 310 HERFST/WINTER 2002-2003 HAUTE
COUTURE
EDWARDIAANSE ELEGANTIE

2003

- 314 LENTE/ZOMER 2003 PRÊT-À-PORTER
SURF'S UP
- 316 2002-2003 'SATELLITE LOVE'
MÉTIER D'ART
CONSTELLATIE IN COUTURE
- 318 LENTE/ZOMER 2003 HAUTE COUTURE
'FRAGILITEIT'
- 322 HERFST/WINTER 2003-2004 PRÊT-À-PORTER
'WIT LICHT'
- 324 2003-2004 CRUISE
LUILEKKERLAND
- 326 HERFST/WINTER 2003-2004 HAUTE
COUTURE
IJSKONINGIN

2004

- 328 LENTE/ZOMER 2004 PRÊT-À-PORTER
MUZIKALE ACCESSOIRES
- 330 2003-2004 'CHANEL CINQ À SEPT'
MÉTIERS D'ART
VAKMANSCHAP GEHULDIGD
- 332 LENTE/ZOMER 2004 HAUTE COUTURE
'DE DUALITEIT VAN CONTRASTEN'
- 334 HERFST/WINTER 2004-2005 PRÊT-À-PORTER
'COCO LEENT VAN DE JONGENS'
- 338 2004-2005 CRUISE
CRUISE LANGS DE SEINE
- 340 HERFST/WINTER 2004-2005 HAUTE
COUTURE
'CHANELS DUO'S'

2005

- 344 LENTE/ZOMER 2005 PRÊT-À-PORTER
DE RODE LOPER
- 348 2004-2005 'PARIJS-TOKIO'
MÉTIERS D'ART
CHANEL IN JAPAN
- 350 LENTE/ZOMER 2005 HAUTE COUTURE
FRANSE TUIN
- 356 HERFST/WINTER 2005-2006 PRÊT-À-PORTER
KLEINE ZWARTE JURKJES
- 358 2005-2006 CRUISE
CHANEL IN DE BUS
- 360 HERFST/WINTER 2005-2006 HAUTE
COUTURE
'VERBORGEN LUXE'

2006

- 364 LENTE/ZOMER 2006 PRÊT-À-PORTER
'COCO MEETS JAMES DEAN'
- 368 2005-2006 'PARIJS-NEW YORK'
MÉTIERS D'ART
CHANEL IN NEW YORK
- 372 LENTE/ZOMER 2006 HAUTE COUTURE
EEN TOREN VAN CHANEL
- 376 HERFST/WINTER 2006-2007 PRÊT-À-PORTER
'PARIJS OP HET PODIUM'
- 380 2006-2007 CRUISE, GRAND CENTRAL, NEW
YORK
GRAND CENTRAL STATION
- 382 HERFST/WINTER 2006-2007 HAUTE
COUTURE
DENIMCOUTURE

2007

- 386 LENTE/ZOMER 2007 PRÊT-À-PORTER
WIT & GOUD
- 390 2006-2007 'PARIJS-MONTE CARLO'
MÉTIERS D'ART
DE BLAUWE TREIN
- 392 LENTE/ZOMER 2007 HAUTE COUTURE
'VERTICALE FLEXIBILITEIT'
- 396 HERFST/WINTER 2007-2008 PRÊT-À-PORTER
PARIJS IN DE SNEEUW
- 400 2007-2008 CRUISE, LUCHTHAVEN VAN
SANTA MONICA
'DE CHANEL-LIJN'
- 402 HERFST/WINTER 2007-2008 HAUTE
COUTURE
'HIGH PROFILE'

2008

- 406 LENTE/ZOMER 2008 PRÊT-À-PORTER
'ZOMERNACHTEN'
- 410 2007-2008 'PARIJS-LONDEN'
MÉTIERS D'ART
HIER IS LONDEN
- 412 LENTE/ZOMER 2008 HAUTE COUTURE
EEN MODE-MONUMENT

- 418 HERFST/WINTER 2008-2009 PRÊT-À-PORTER
CHANEL-DRAAIMOLEN
- 422 2008-2009 CRUISE, MIAMI
VERMAAK BIJ HET ZWEMBAD
- 424 HERFST/WINTER 2008-2009 HAUTE
COUTURE
'ORGELPIJPEN EN MUZIEK'

2009

- 428 LENTE/ZOMER 2009 PRÊT-À-PORTER
RUE CAMBON NR. 31
- 432 2008-2009 'PARIJS-MOSKOU'
MÉTIER D'ART
VAN TSAAR TOT MOEZJIEK
- 438 LENTE/ZOMER 2009 HAUTE COUTURE
DE WITTE COLLECTIE
- 442 HERFST/WINTER 2009-2010 PRÊT-À-PORTER
BELLE BRUMMELL
- 446 2009-2010 CRUISE, VENETIË
'COCO IN HET LIDO'
- 452 HERFST/WINTER 2009-2010 HAUTE
COUTURE
CHANEL N°5

2010

- 456 LENTE/ZOMER 2010 PRÊT-À-PORTER
EEN BOERDERIJ IN PARIJS
- 460 2009-2010 'PARIJS-SHANGHAI'
MÉTIER D'ART
HET PARIJS VAN HET OOSTEN
- 466 LENTE/ZOMER 2010 HAUTE COUTURE
NEON-BAROK
- 470 HERFST/WINTER 2010-2011 PRÊT-À-PORTER
ARCTISCHE CHIC
- 474 2010-2011 CRUISE, SAINT-TROPEZ
COOL BUITEN WERKTIJD
- 478 HERFST/WINTER 2010-2011 HAUTE COUTURE
PARELS EN LEEUWEN

2011

- 484 LENTE/ZOMER 2011 PRÊT-À-PORTER
VORIG JAAR IN MARIËNBAD
- 488 2010-2011 'PARIJS-BYZANTIUM'
MÉTIER D'ART
BYZANTIJNSE PRACHT EN PRAAL
- 494 LENTE/ZOMER 2011 HAUTE COUTURE
'BROZE STEEN'
- 498 HERFST/WINTER 2011-2012 PRÊT-À-PORTER
APOCALYPTISCHE ANDROGYNIE
- 502 2011-2012 CRUISE, EDEN-ROC
HOLLYWOODGLAMOUR AAN DE RIVIÈRA
- 504 HERFST/WINTER 2011-2012 HAUTE COUTURE
'DE ALLURES VAN CHANEL'

2012

- 506 LENTE/ZOMER 2012 PRÊT-À-PORTER
ONDERWATER
- 510 2011-2012 'PARIJS-BOMBAY'
MÉTIER D'ART
DROMEN VAN INDIA
- 514 LENTE/ZOMER 2012 HAUTE COUTURE
154 TINTEN BLAUW
- 516 HERFST/WINTER 2012-2013 PRÊT-À-PORTER
KRISTALLEN
- 520 2012-2013 CRUISE, VERSAILLES
'COCO-ROCK'
- 524 HERFST/WINTER 2012-2013 HAUTE COUTURE
'NIEUW VINTAGE'

2013

- 526 LENTE/ZOMER 2013 PRÊT-À-PORTER
SCHONE ENERGIE
- 532 2012-2013 'PARIJS-EDINBURGH'
MÉTIERS D'ART
SCHOTSE ROMANTIEK
- 538 LENTE/ZOMER 2013 HAUTE COUTURE
EEN MAGISCH WOUDE
- 542 HERFST/WINTER 2013-2014 PRÊT-À-PORTER
PLANEET CHANEL
- 548 2013-2014 CRUISE, SINGAPORE
CHANEL IN AZIË
- 550 HERFST/WINTER 2013-2014 HAUTE COUTURE
'TUSSEN GISTEREN EN MORGEN'

2014

- 556 LENTE/ZOMER 2014 PRÊT-À-PORTER
CHANEL-KUNST
- 562 2013-2014 'PARIJS-DALLAS'
MÉTIERS D'ART
HET WILDE WESTEN
- 566 LENTE/ZOMER 2014 HAUTE COUTURE
CAMBON CLUB
- 570 HERFST/WINTER 2014-2015 PRÊT-À-PORTER
WINKELCENTRUM CHANEL
- 576 2014-2015 CRUISE, DUBAI
OOSTERSE REVIVAL
- 580 HERFST/WINTER 2014-2015 HAUTE COUTURE
BETONNEN BAROK

2015

- 586 LENTE/ZOMER 2015 PRÊT-À-PORTER
BOULEVARD CHANEL
- 592 2014-2015 'PARIJS-SALZBURG'
MÉTIERS D'ART
VAN SISI TOT CC
- 596 LENTE/ZOMER 2015 HAUTE COUTURE
COUTURE IN BLOEI
- 602 HERFST/WINTER 2015-2016 PRÊT-À-PORTER
DE FRANSE COLLECTIE
- 608 2015-2016 CRUISE, SEOUL
K-POPART
- 612 HERFST/WINTER 2015-2016 HAUTE
COUTURE
CASINO-COUTURE

2016

- 616 LENTE/ZOMER 2016 PRÊT-À-PORTER
'CHANEL AIRLINES'
- 620 2015-2016 'PARIJS IN ROME'
MÉTIERS D'ART
'PARIJS IN ROME'
- 624 LENTE/ZOMER 2016 HAUTE COUTURE
ECOLOGISCHE HAUTE COUTURE
- 630 HERFST/WINTER 2016-2017 PRÊT-À-PORTER
PARELS EN ROZE
- 634 2016-2017 CRUISE, CUBA
'COCO CUBA'
- 638 HERFST/WINTER 2016-2017 HAUTE COUTURE
'GRAFISCHE SNIT'

2017

- 642 LENTE/ZOMER 2017 PRÊT-À-PORTER
'INTIEME TECHNOLOGIE'
- 646 2016-2017 'PARIS COSMOPOLITE'
MÉTIERS D'ART
DANSEN IN HET RITZ
- 650 LENTE/ZOMER 2017 HAUTE COUTURE
ZILVEREN SPIEGELS
- 654 HERFST/WINTER 2017-2018 PRÊT-À-PORTER
CHANEL IN DE RUIMTE
- 658 2017-2018 CRUISE
'HET MODERNE VAN DE OUDHEID'
- 662 HERFST/WINTER 2017-2018 HAUTE COUTURE
ONDER DE EIFFELTOREN

2018

- 666 LENTE/ZOMER 2018 PRÊT-À-PORTER
WATERVALLEN
- 670 2017-2018 'PARIJS-HAMBURG'
MÉTIERS D'ART
AAN DE OEVER VAN DE ELBE
- 674 LENTE/ZOMER 2018 HAUTE COUTURE
'FRANSE FANTASIE'
- 680 HERFST/WINTER 2018-2019 PRÊT-À-PORTER
HERFSTBLAADJES
- 684 2018-2019 CRUISE
AAN BOORD VAN DE 'LA PAUSA'
- 688 HERFST/WINTER 2018-2019 HAUTE
COUTURE
HET NIEUWE 'HIGH PROFILE'

2019

- 692 LENTE/ZOMER 2019 PRÊT-À-PORTER
'CHANEL AAN ZEE'
- 698 2018-2019 'PARIJS-NEW YORK'
MÉTIERS D'ART
'EGYPTOMANIE'
- 702 LENTE/ZOMER 2019 HAUTE COUTURE
'VILLA CHANEL'
- 706 HERFST/WINTER 2019-2020 PRÊT-À-PORTER
'CHALET GARDENIA'

VIRGINIE VIARD

- 712 VIRGINIE VIARD: EEN KORTE BIOGRAFIE
DOOR PATRICK MAURIÈS
- 716 2019-2020 CRUISE
UITNODIGING OM OP REIS TE GAAN
- 720 HERFST/WINTER 2019-2020 HAUTE
COUTURE
DE BIBLIOTHEEK

2020

- 724 LENTE/ZOMER 2020 PRÊT-À-PORTER
DAKEN IN PARIJS
- 728 2019-2020 'PARIJS-RUE CAMBON NR. 31'
MÉTIERS D'ART
WEER THUIS
- 732 LENTE/ZOMER 2020 HAUTE COUTURE
AUBAZINE
- 736 HERFST/WINTER 2020-2021 PRÊT-À-PORTER
ROMANTICA
- 740 LITERATUUROPGAVE
- 741 FOTOVERANTWOORDING
- 742 DANKBETUIGINGEN
- 743 SELECT REGISTER VAN KLEDING,
ACCESSOIRES & MATERIALEN
- 747 REGISTER VAN MODELLEN
- 754 REGISTER

INLEIDING

‘MODE VERVAAGT, STIJL BLIJFT EEUWIG’

Door Patrick Mauriès

Op 25 januari 1983 verzamelde een handjevol speciaal genodigde gasten zich om 3 uur 's middags in de stijlvolle, eerbiedwaardige ruimtes van Rue Cambon nr. 31, hetzelfde pand waar Mademoiselle Chanel, verborgen op de trap, altijd haar collecties presenteerde. Ze wisten dat ze getuige zouden zijn van een historisch moment, maar misschien was dit niet wat ze verwachtten.

Heel Parijs duizelde nog van het nieuws dat Karl Lagerfeld, een van de grootste namen in de prêt-à-porter en toentertijd op het hoogtepunt van zijn creatieve vermogens, was toegetreden tot een enigszins ingedut haute-couturehuis. En iedereen vroeg zich af, wellicht met een beetje leedvermaak, hoe de man met de waaier – de schepper van vloeiende en bloemrijke ontwerpen zoals die van Chloé – ooit zou kunnen ontsnappen aan de val waar hij ingetrapt was: het vervagende erfgoed van een modelegende oppakken en up-to-date brengen.

Mademoiselle Chanel was overleden in 1971; na haar wat moeizame comeback in 1954 was ze er gedurende de daaropvolgende jaren in geslaagd om de onderneming nieuw leven in te blazen, zij het met het risico dat het label vast zou zitten aan een formule die net zo expliciet was als de gevatte antwoorden waarom ze bekendstond. Diverse pogingen om haar erfgoed voort te zetten waren op niets uitgedraaid en het zag er niet veelbelovend uit. ‘Mensen zijn geneigd te vergeten,’ zegt de couturier met de paardenstaart, terugkijkend en met een vleugje van zijn beroemde humor, ‘dat Chanel ooit ouderwets was. Alleen de vrouwen van Parijse artsen droegen het nog. Niemand wilde het, het was hopeloos...’

Die eerste show zette de toon voor alle shows die volgden en voor een aanpak die in wezen steeds hetzelfde is gebleven. Lagerfeld, altijd vol passie over de geschiedenis en de technieken van zijn vak, gebruikte de herinnering aan die stijlen als grondslag voor de modernisering, waarbij hij clichés vermeed. Het mantelpak afgezet met galon, een symbool van Chanel, werd bij de opening van de show getoond in drie opvallende kleuren – blauw, wit en rood – maar de verhoudingen waren al subtiel gewijzigd: de schouders werden verbreed, de taille werd geaccentueerd en de rok lengte aangepast. Vertaald in borduursels of manieren om het silhouet te modelleren dienden alle geijkte elementen van het Chanel-arsenaal – camelia's, de dubbele C, kettingen, bijouerieën – als contrapunt of bewust knikje naar de conventie. Deze strategie was zorgvuldig gepland. ‘Als je naar de collecties uit de jaren vijftig kijkt, eind jaren vijftig,’ zei Lagerfeld, ‘zie je heel weinig kettingen. Er is geen “CC” en er zijn geen camelia's. In de jaren tachtig daarentegen moesten we alle

registers opentrekken, want anders zou het niet meer zijn dan een chic, pretentieloos tweed mantelpak met een strikje. Zulke dingen heb ik aangedikt en ik liet het publiek denken dat ze er altijd geweest waren.’

Deze openingszet combineerde hij met een andere. Niet tevreden met het letterlijk uit elkaar halen en opnieuw rangschikken van de elementen uit de Chanel-garderobe, het ‘uniform’ waarmee het huis de voorgaande paar decennia ontegenzeggelijk vereenzelvigd werd, haalde Lagerfeld ook de voorlopers terug: de lange, soepele lijnen van Chanel in de jaren dertig, het vloeiende tricot, de liefde voor tule en organza versierd met borduursels en kant. Was de Chanel van de jaren vijftig onlosmakelijk verbonden met het strenge tweed mantelpakje – ontleend aan de herenkleding –, de Chanel van de jaren dertig was golvend en vrouwelijk, gehuld in een wolk van kant voor de avond, en thuis in een twinset of klein zwart jurkje voor overdag: ‘In de jaren dertig was ze vooral bekend om het kant, niet zozeer om haar mantelpakjes. Als iemand kant tegen me zegt, denk ik aan Chanel.’ Lagerfeld heeft altijd een brug geslagen tussen deze twee uitersten en merkt op: ‘Ik probeer de Chanel-stijl te laten evolueren door te denken aan een uitspraak van Goethe: een betere toekomst creëren door elementen uit het verleden te ontwikkelen.’

Lagerfeld had er geen behoefte aan om zich af te keren van de familielijn; hij was immers ingehuurd om die voort te zetten. Evenmin wilde hij zijn eigen identiteit laten gelden door de regels van het huis overboord te zetten, hoe achterhaald die soms ook leken. In plaats daarvan dook hij in de wereld van de geschiedenis en trok de draden uit om daar een nieuw motief van te weven, een ontwerp voor de toekomst. In feite is dit wat Karl Lagerfeld altijd gedaan heeft, vanaf zijn vroege jaren bij Balmain en Patou tot aan zijn latere collecties voor Cadette, Krizia, Charles Jourdan, Mario Valentino, Fendi en Chloé: hij gebruikte al die merken als verschillende maskers en identiteiten.

Door tegen de gevestigde orde in te gaan, tegen de elementaire logica van de mode in, slaagde hij er op spectaculaire wijze in om een couturier zonder label te worden. En toen hij er toch een lanceerde – eerst met Lagerfeld Gallery en toen met het merk Karl Lagerfeld – deed hij dat door het aan derden over te laten en zichzelf tot boegbeeld te bombarderen. Hij was een man voor alle merken en voor geen enkel merk; hij was gewoon zichzelf. Dit speelde een hoofdrol in de manier waarop hij zichzelf presenteerde: als opportunist, mode-kameleon, professioneel dilettant, zelfs als huurling. ‘Uiteindelijk ben ik niet meer dan een huurling, ingezet om het merk te laten voortbestaan,’ verklaarde hij ronduit in vroege interviews. Later volgde een nog radicaler statement: ‘Mijn leven en mijn taak is het om mezelf te vergeten.’

Daarmee luidde hij een nieuw tijdperk in op modegebied. Het nieuwe businessmodel werd in de daaropvolgende decennia alleen maar sterker en gold op den duur als de standaard: die van de oppermachtige stylist.

Dat was de historische gebeurtenis waarvan zijn gasten op 25 januari 1983 nietsvermoedend getuige waren. Pas ruim tien jaar later, met John Galliano bij Dior en Tom Ford bij Yves Saint Laurent, gevolgd door Marc Jacobs, Hedi Slimane en Nicolas Ghesquière om er maar een paar te noemen, werd dit model genormaliseerd: een teken van diepgaande veranderingen in de mode-industrie als geheel. Vanuit dit perspectief gezien biedt dit boek een illustratief overzicht van de enorme, hervormende verschuivingen die in de afgelopen drie decennia hebben plaatsgevonden in de modewereld, inclusief een nieuwe definitie van de rollen van haute couture, prêt-à-porter en capsulecollecties.

Afgezien van Lagerfelds eigen neiging om zichzelf weg te cijferen is er nog een reden dat deze aanpak zo'n succes werd bij Chanel (hoewel de vroege jaren eerlijk gezegd veel minder idyllisch waren dan ze terugblikkend lijken): Coco Chanel zelf was niet ouderwets en bekrompen. In de ogen van haar opvolger was ze een onvoorspelbare, levendige persoonlijkheid, iemand die in het heden leefde, een kunstenares die voeling had met de geest van die tijd en de bijbehorende eisen: 'Chanel was een vrouw van haar tijd. Ze was niet iemand die steeds achteromkeek. Integendeel, ze had een hekel aan het verleden, ook aan haar eigen verleden, en dat vormde de basis voor alles. Daarom moet het merk Chanel up-to-date blijven.'

Bovendien maakte deze drang om een directe verbinding met het heden te houden Coco Chanel tot een stylist avant la lettre: 'Als ik Chanel moest definiëren, zou ik zeggen dat zij de eerste stylist was die vrouwen deze moderne houding gaf, een houding die voorheen niet bestond.' Een stylist is een virtuoos in het veranderen en lenen, verschuiven en transcriberen, iemand die in staat is naar de elementen van de alledaagse werkelijkheid te kijken en die te beschouwen als de bouwstenen voor een totaal nieuwe creatie die misschien nog beter is dan het origineel. Dat is precies wat Chanel deed met de stoffen en de details die ze ontleende aan herenkleding, en wat Lagerfeld op zijn beurt deed met de traditionele symbolen van Chanel. In feite is dit een vorm van wat de zeventiende-eeuwse redenaar Baltasar Gracián het 'mysterieuze gepeins' noemde, het ontastbare gevoel voor verhouding dat ten grondslag ligt aan een geslaagd stukje esprit. Deze liefde voor gevatheid, bondigheid en ironische zinswendingen is een eigenschap waarvan Lagerfeld zijn hele leven blijkt heeft gegeven in zijn gesprekken en in zijn benadering van de mode.

De wens en de behoefte om verankerd te zijn in het heden, om een moment vast te leggen als een foto, lijkt van nature van voorbijgaande aard te zijn. Bij Chanel echter zien we – paradoxaal genoeg – het tegenovergestelde effect optreden: haar werk als stylist ontsnapt aan de grip van de tijd en verwerft de tijdloosheid van een stijl. Zoals Lagerfeld het uitlegt: 'Chanel heeft ons meer dan mode nagelaten: ze heeft ons een stijl nagelaten. En die, zoals ze zelf zegt, wordt nooit oud.' Ook merkt hij

op: 'Chanel heeft ons haar stijl nagelaten, een stijl die je in één oogopslag herkent. Hij is tijdloos, maar moet ook in harmonie zijn met de huidige mode. Het is een stijl die bij een andere periode hoort, maar die is blijven bestaan en zich heeft kunnen aanpassen aan de actualiteit van alle daaropvolgende decennia.' Het is geen toeval dat deze omschrijving net zozeer van toepassing is op de opvolger van Coco Chanel als op Coco zelf.

Bewust of niet, deze visie is geworteld in een zeer klassieke definitie van stijl (die aansluit bij wat de graaf de Buffon bedoelde): stijl als de vrouw zelf. 'Ze had haar eigen look, haar eigen stijl... Coco was iemand die niets maar toch alles begreep; oftewel, ze begreep zichzelf. Chanel heeft ons... zichzelf gebracht.' Haar mode kwam voort uit haar eigen subjectieve fysieke en mentale reacties op de kringen waarin ze zich bewoog, waarin ze zich niet op haar gemak voelde. Daar vocht ze tegen met haar fantasie, waarbij ze echo's van haar leven in kleine fragmentjes verspreidde door haar hele creatieve carrière: motieven uit het weeshuis in Aubazine; tweed uit haar jaren met de hertog van Westminster; de jersey uit Deauville; de bijouerieën die deden denken aan de Byzantijnse pracht en praal van Venetië en groothertog Dmitri Pavlovitsj. Het waren al deze bescheiden motieven die Lagerfeld vaardig verwerkte in meerdere steeds wijzigende combinaties, vermengd met zijn eigen fantasie. Onder het veranderlijke, 'kameleonachtige' oppervlak zijn bepaalde constanten in de creaties van Lagerfeld duidelijk te zien: de liefde voor erudiete citaten; het hamsteren van beeldspraak; de hierboven besproken gevatheid; het zwak voor de mode van de jaren dertig en voor lange, vloeiende lijnen die elkaar overlappen en door elkaar lopen; de passie voor zwart en wit (de basis van het merk Karl Lagerfeld); en last but not least: de echo van een denkbeeldige versie van Duitsland, die altijd aanwezig bleef ondanks het feit dat hij daar al decennialang niet meer woonde. 'Ik ben Duits in mijn hoofd, maar kom uit een Duitsland dat niet meer bestaat,' verklaarde hij, een observatie die ook voor het gebruik van zijn moedertaal gold. In zijn carrière citeerde hij voortdurend twee groten uit het Duitsland van begin twintigste eeuw die hij als zijn eigen rolmodellen voor elegantie beschouwde, ook al hadden ze geen directe connectie met mode: de schrijver-politicus Walter Rathenau en de estheet-kunstverzamelaar Harry Kessler, figuren in wie het niet moeilijk is de echo van Lagerfelds eigen silhouet te herkennen.

Eén ding dat Lagerfeld onweerlegbaar gemeen had met Chanel was dat ze beiden een ware *belichaming* werden van hun eigen visie op mode. Denk maar aan de manier waarop Lagerfeld, toen hij nog niet als icoon gold, zichzelf in de loop der jaren ontplooid: in de jaren tachtig de dandy met waaier, geobsedeerd door de achttiende eeuw, tot de ruimvallende pakken in Japanse stijl in de jaren negentig, waarna er weer een radicale transformatie volgde in het decennium daarna. De laatste tijd waren de puntboorden van zijn maatoverhemden het enige wat het slanke silhouet doorbrak dat hij verkoos te omarmen, de laatste incarnatie van wat hij zelf zijn 'marionet' noemde.

DE COLLECTIES

KARL LAGERFELD: EEN KORTE BIOGRAFIE

Door Patrick Mauriès

Karl Lagerfeld werd in september 1933 geboren in Hamburg. Als kind van welgestelde ouders had hij een bevoorrechte jeugd. Zijn jonge jaren bracht hij afwisselend door in zijn geboortestad en op het landgoed van zijn ouders in Sleswijk-Holstein.

In 1952 vertrok hij naar Parijs en besloot zich aan de mode te wijden. In 1954 won hij de International Woolmark Prize voor het ontwerp van een jas, die in productie werd genomen door couturier Pierre Balmain. Op zijn eenentwintigste werd hij assistent van Balmain. Na drie jaar werd hij benoemd tot artistiek directeur van Maison Jean Patou. Vijf jaar later begon hij voor zichzelf als freelancer in Frankrijk, Italië, Duitsland en Engeland. Hij ontwierp niet alleen kleding, maar ook stoffen, schoenen en accessoires. Hij werkte samen met allerlei merken, waaronder Charles Jourdan, Krizia, Mario Valentino en Cadette. Algauw maakte hij naam op het gebied van prêt-à-porter, dat een steeds grotere rol ging spelen in de mode-industrie.

Van 1963 tot 1982 en vervolgens van 1992 tot 1997 concentreerde Lagerfeld zich op het ontwerpen van kleding- en accessoirelijnen voor het Huis Chloé. In 1965 ging hij een samenwerking aan met de gezusters Fendi in Rome, waarbij hij op een volstrekt nieuwe manier gebruik ging maken van bont. Deze aanpak zou hij zijn hele carrière lang blijven hanteren. In 1983 werd hij creatief directeur voor alle haute-couture-, prêt-à-porter- en accessoirecollecties van Chanel. Drie jaar later besloot hij achter de camera plaats te nemen, en na verloop van tijd nam hij zelf de leiding op zich over het bedenken van alle gedrukte en filmreclamecampagnes voor zijn merken.

De interesses van Lagerfeld strekten zich uit tot alle aspecten van de modebusiness, inclusief parfum. In 1975 creëerde hij de geur Chloé, die een enorm succes werd. Daarmee werd hij de eerste couturier die een parfum lanceerde zonder dat hij zijn eigen label had. Tot zijn latere creaties behoren Lagerfeld pour Homme, in 1978, Photo, ook voor mannen, in 1991, Jako in 1998 en Kapsule in 2008.

Pas in 1984 bracht de couturier een prêt-à-porterlabel uit onder zijn eigen naam, waarvoor hij ontwerpen maakte naast die welke hij creëerde voor Chanel en Fendi. In 1998 ging dit label over in Lagerfeld Gallery, waarna het in 2012 zowel qua naam als qua concept gerebrand werd tot gewoon Karl Lagerfeld. Uitgangspunt was een toegankelijke

visie op online verkrijgbare luxe. Een soortgelijke aanpak lag ten grondslag aan de capsulecollectie die hij in 2004 ontwierp voor de multinationalketen H&M. Binnen een paar dagen was deze collectie uitverkocht. In maart 2014 bracht hij twee nieuwe geuren uit, centje voor mannen en centje voor vrouwen.

Het Fashion Institute of Technology in New York kende Lagerfeld in 2010 de Couture Council Fashion Visionary Award toe. In november 2012 werd hij in het kader van de Marie Claire Fashion Awards benoemd tot invloedrijkste ontwerper van de afgelopen 25 jaar. Buiten de modewereld ontwierp hij kostuums voor opera- en balletproducties in de Scala te Milaan, de Opera di Firenze, de Salzburger Festspiele en de Opéra de Monte Carlo, maar ook voor films. Daarnaast heeft hij diverse fotoboeken op zijn naam staan.

Over Karl Lagerfeld zijn drie documentaires gemaakt: *Lagerfeld Confidential* uit 2007, geregisseerd door Rodolphe Marconi; *Un Roi seul* uit 2008, geregisseerd door Thierry Demaizière en Alban Teurlai; en *Karl Lagerfeld se dessine* uit 2013, geregisseerd door Loïc Prigent.

Tot aan zijn dood in februari 2019 was Karl Lagerfeld persoonlijk betrokken bij de totstandkoming van dit boek, het eerste dat zo'n uitvoerig overzicht geeft van zijn werk. Sindsdien is er vele malen hulde betuigd aan zijn levenswerk en zijn prestaties. Karl Lagerfeld geldt wijd en zijd als een van de belangrijkste figuren in de hedendaagse mode.

'IEDEREEN HEEFT HET OVER
CHANEL'

'Het is alsof je een oud toneelstuk opnieuw opvoert,' zei Karl Lagerfeld tegen Suzy Menkes over zijn allereerste collectie voor het Huis Chanel. 'Je moet proberen te kijken met de ogen van het oorspronkelijke publiek, maar je hoeft er niet te veel ontzag voor te hebben. Het is belangrijk dat jongeren in aanraking komen met haar stijl – het moet leuk zijn.'

'Het is niet onze bedoeling om de kleding van Mademoiselle Chanel lijn voor lijn, in de couture of in de prêt-à-porter, opnieuw tot leven te brengen,' verklaarde Lagerfeld in *Vogue*. 'We willen vasthouden aan een bepaalde traditie en geleidelijk wat veranderen. Coco Chanel was modern in haar tijd – we willen het imago van Chanel moderniseren.'

'Door de laatste jaren van Chanel is het imago heel statisch geworden,' vertelde de couturier aan *Women's Wear Daily*. 'Daarom heb ik teruggekeken op haar hele carrière en ik heb iets veel interessanter gevonden.' Lagerfeld liet zich inspireren door de ontwerpen van Coco Chanel uit de jaren twintig en dertig (in plaats van de bekendere creaties uit de jaren vijftig) en presenteerde een collectie waar heel Parijs over sprak. 'Iedereen heeft het over Chanel,' schreef *Vogue*.

De couturier omschreef zijn eerste collectie voor het huis als 'modern en chic-sexy, niet Las Vegas-sexy. De nieuwe verhouding is langer, slanker. Ook al heeft zij het nooit op deze manier gedaan, het is heel Chanel, nietwaar?' 'Tegenwoordig ben ik net een computer die in Chanel-modus staat,' besloot Lagerfeld.

DE NIEUWE CHANEL N°5

Deze collectie viel samen met de lancering van Chanel's Eau de Parfum N°5 en vormde een hommage aan de wereldberoemde geur. Tientallen Jean Seberg-lookalikes uit het *Breathless*-tijdperk liepen over de catwalk en deelden exemplaren van de *Herald Tribune* uit. Bij de krant zat een bijlage in kleur met een artikel over Chanel, geschreven door Lagerfeld, en een foto van Carole Bouquet, het nieuwe gezicht van Chanel N°5 (die tevens de hoofdrol speelde in het nieuwe reclamefilmpje onder regie van Ridley Scott). Het geluksgetal van Coco Chanel prijkte op alles, van oorhangers met een grote vergulde 5 tot halskettingen, cuff-armbanden en taillekettingen versierd met edelstenen.

Het iconische pakje werd gepresenteerd in een *boxy* versie, die gedragen werd met een bijpassende nauwe wollen rok. Met zwart-witte gevangenisstrepen verlevendigde Lagerfeld hoeden, witte denim jurkjes en platte pumps en laarzen. Deze look noemde hij 'een rock-'n-roll-romance'.

Denim, een belangrijke trend in de collectie, was te zien in denim baseballcaps bedrukt met camelia's en denim blazerjurken met wijde rok. 'Denim is de jersey van eind jaren tachtig,' stelde Lagerfeld. 'Het wordt net zo populair en blijft net zo lang.'

ZESTIG JAAR COCO

Met deze collectie bracht Karl Lagerfeld een erbetoon aan het hele leven en alle creaties van Coco Chanel. Hij verklaarde dat hij zich had laten inspireren door 'haar spirituele erfgoed: uitleggen wat Chanel tijdens haar leven deed, maar laten zien wat daar voor deze tijd is uitgekomen'.

De collectie was verdeeld in zes categorieën, die elk ongeveer een decennium van Mademoiselle Chanel's leven besloegen, van 'Coco avant Chanel' tot 'Romantische Coco en Monte Carlo' en 'Chanel nu en straks'. De ontwerpen zetten de hoogpunten van de Chanel-stijl in een nieuw licht. Ze varieerden van op de jaren twintig geïnspireerde Mary Jane-schoenen en nautische jersey badpakken tot romantische kanten jurken geïnspireerd op de karakteristieke 'zigeunerjurken' van Coco Chanel uit de jaren dertig, en natuurlijk het beroemde Chanel-mantelpakje, dat uitgevoerd was in kostbaar, veelkleurig tweed geweven door Lesage.

CHANEL

CATWALK

DE COMPLETE COLLECTIES

Het eerste, allesomvattende overzicht van de creaties van Karl Lagerfeld en Virginie Viard voor Chanel. Met meer dan 180 collecties die getoond worden aan de hand van catwalk-fotografie.

Vanaf zijn eerste show voor het modehuis in 1983 tot zijn laatste in 2019 waren Karl Lagerfelds ontwerpen wereldwijd voorpaginanieuws. In *Chanel Catwalk* worden alle Chanel-collecties samengebracht die ooit door Karl Lagerfeld en zijn rechterhand en opvolger Virginie Viard zijn ontworpen. De collecties en geschiedenis worden in deze internationale bestseller gedetailleerd beschreven, inclusief alle hoogtepunten en invloeden. Het boek bevat schitterende foto's van spectaculaire kleding, details, accessoires, beautylooks, decorontwerpen en de topmodellen die deze collecties op de catwalk brachten.

Met meer dan 1450 afbeeldingen is dit boek een schat aan inspiratie en een onmisbaar naslagwerk voor alle fashion-professionals en Chanel-fans.

**KOS
MOS**

NUR 452
Kosmos Publishers,
Utrecht/Antwerpen